

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-02-13
Besvaras senast
2025-02-27

Till statsrådet Benjamin Dousa (M)

2024/25:411 Biståndsstrategin för Mellanöstern och Nordafrika

I mars 2024 beslutade regeringen att ta bort den speciella strategin för Palestina och i stället inkorporera Palestina i biståndsstrategin för Mellanöstern och Nordafrika. Det innebär ett minskat fokus på Palestina som område samtidigt som biståndsmedlen till Palestina avsevärt krymps.

Till skillnad från den tidigare strategin nämns inte den israeliska ockupationen över huvud taget. Ockupationen är det enskilt största hindret för fred, frihet, ökad demokrati och hållbar utveckling i Palestina. När bistånds- och utrikeshandelsministern besökte Israel och Palestina i december förra året uttalade han själv kritik mot Israel som ockupationsmakt (DN 18 december 2024). Att strategin inte förmår konstatera de grundläggande förutsättningarna för biståndsarbetet är anmärkningsvärt. Om strategin inte kan benämna ockupationen landar man fel i arbetet.

Ett exempel är hur den nya strategin lägger ett stort fokus på ekonomisk utveckling och hälsa, tillsammans med mänskliga rättigheter och ansvarsutkrävande. I detta uppstår ett problem eftersom det är ockupationsmakten som bär ansvar för att den civila befolkningens grundläggande behov tillgodoses, inte utländskt bistånd. Svenskt bistånd ska bidra till fred och frihet och inte riskera att täcka Israels kostnader för ockupationen.

Den svenska regeringens beslut att nedprioritera biståndet till Palestina har kritiserats av en lång rad palestinska och israeliska organisationer som menar att det slår undan benen på arbetet för mänskliga rättigheter och internationell rätt (SvD 30 mars 2024).

Att dra in bistånd till rättighetsorganisationer så som nu sker är kontraproduktivt och strider mot ambitionerna både i regeringens reformagenda och i den aktuella biståndsstrategin. I biståndsstrategin för Mellanöstern och Nordafrika går det till exempel att läsa att Sidas verksamhet ska bidra till "stärkt kapacitet hos människorättsförsvarare, civilsamhälle och media i syfte att främja demokratisk utveckling samt ökad respekt för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer".

I biståndsstrategin betonas att den bilaterala verksamheten i Palestina ska syfta till en demokratisk utveckling och en framförhandlad tvåstatslösning i enlighet

med folkrätten. Att då ta bort stödet till organisationer som jobbar för just en sådan utveckling är svårbegripligt.

Sveriges regering minskar både fokus på och bistånd till Palestina i en tid när omvärldens engagemang är viktigare än någonsin. Det är ett svek mot både palestinier och israeler, men också mot alla oss som tror på en solidarisk värld.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Benjamin Dousa:

1. På vilket sätt arbetar statsrådet för att Palestina inte ska bli ett bortprioriterat område i biståndet trots att landet inte längre är föremål för någon egen strategi?
2. Varför har inte statsrådet verkat för att den israeliska ockupationen ska nämnas i biståndsstrategin för Mellanöstern och Nordafrika?
3. På vilket sätt kan statsrådet och Sveriges regering garantera att svenskt bistånd inte används för att täcka kostnader som egentligen ligger på Israel att stå för?
4. Mot vilken bakgrund har statsrådet och regeringen beslutat om slopat stöd till palestinska och israeliska rättighetsorganisationer trots att regeringens reformagenda lyfter stärkt kapacitet för god samhällsstyrning, demokrati och rättsstatens principer samt ansvarsutkrävande och främjande av en tvåstatslösning i enlighet med folkrätten?

.....

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch